تیروانینی نوێ سەبارەت بە حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان

ئاسۆ کمال

هەروەك لە "**بریارنامەی مەکتەبی سیاسی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عیراق سەبارەت بە پیویستی پیکهینانی دەستبەجێی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان** "* دا هاتوە ،ئێمە وەك بەشێك لە رابەری حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق لە پرۆسەیەکدا حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان راگەیەنین و پیکی بهێنین. ئێمە خوازیاری ئەوەین لەدەرەوەی ریزەکانی حزبی ئیستامان خەڵك بتوانێت بەشداری لەم پرۆسەیەدا بکات. هەربۆیە بە پیویستی دەزانین تیروانینی نوێی خۆمان سەبارەت بە ئامانج و سیاسەت و پراتیکی حزبی وە هەروەها سەبارەت بە پرۆسەی پیکهینانی حزبیش لە پێشەوە بخەینەڕوو تاکو ئاگاداری و رۆشنی پیویست هەبێت بۆ ئەوانەی دەیانەوێت لەم کارەدا بەشداری بکەن و خۆیان بەهاوبەش دەبیننەوە لە دامەزراندنی حزبیکی کۆمۆنیستی کریکاری دا.

بۆچی کۆمۆنیستی کریکاری ؟

بیگومان سەرەتا پیویستمان بەوەیە ناسنامەی سیاسی خۆمان بخەینەوە ڕوو وە بڵێین کە ئێمە لە کوێوە هاتوین وبەرەو کوێ دەمانەوێت برۆین؟ مەبەستم لە ئێمە کۆمۆنیزمی کریکارىیە وەك رەوتیکی سیاسی دیاریکراو 16 ساڵە لە کوردستاندا هەین و مۆری خۆمان ناوە بەبەشێك لە ڕووداوە سیاسی وکۆمەلایەتیەکانی کۆمەلگای کوردستانەوە و نوینەرایەتی قوتبی چەپی کۆمەلگای کوردستانی کردوە. سەرهەلدانی بزوتنەوەی چەپی کۆمۆنیستی لە کوردستاندا لە هەشتاکانی سەدەی بیستەوە لە کوردستاندا و کاریگەری حیکمەتیزم بەسەریەوە و دواتر خۆنیشاندانی وەك بزوتنەوەی شورایی لە راپەرینی ئازاری 1991دا مایەی دروستکردنی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق بوو کە بەشی سەرەکی لە کوردستان بوو. ئێمە رەوتیکی سیاسی وئایدیولوژی ناسراوین کە رەخنەیەیکی دیاریکراومان لە سەرجەم سیستمی مەوجودی سەرمایەداری ئیستا هەیە و خوازیاری گۆرانی شورشگێرانەی کۆمەڵگاین بەرەو کۆمەلگایەکی کۆمۆنیستی بێ چین وچەوسانەوە . لەپراتیکی سیاسیشماندا بەشێك لە مێژووی جیانەکراوەی ململانێی سیاسی 16 ساڵی رابردووی کوردستانین بەرامبەر دەسەلاتی حزبە ناسیونالیستەکان و کۆنەپەرستی ئیسلامیەکان .

ئەم کۆمۆنیزمە کریکاریە نوینەرایەتی بەدیلیکی جیاوازی سیاسی وکۆمەلایەتی دەکا بەرامبەر بەدەسەلات و ئیدارەی ئێستای کۆمەلگا لەلایەن حزبە بورژوازیە ناسیونالیستەکانەوە و بەمەش دەیەوێت ببیتە چوارچیوە و وەسیلەی نارەزایەتیەکانی جەماوەر و حزب و بزوتنەوەیەکی جەماوەری وکاریگەر لە کوردستاندا دامەزرینێ و بیکاتە هێزی ئالوگۆربەخش و رزگاری بەخشی خەلکی کوردستان. واقعیەتی 16 سالی رابردووی بارودۆخی سیاسی و ململانێی سیاسی لە کوردستاندا ئەو راستیەی سەلماندوە کە کۆتایی هینان بەدەسەلاتی میلیشیایی حزبە ناسیونالیستەکان و ریگرتن لەبەردەم دەسەلات پەیداکردنی ئیسلامیەکان و کۆتایی هینان بە نادیاری چارەنوسی کوردستان و دابینکردنی ژیانیکی باشتر و خۆشگوزەران و یەکسانی هەمەلایەنەی ژن وپیاو و جیاکردنەوەی دین لە دەسەلات و دابینکردنی ئازادی بێ قەیدوشەرتی سیاسی و بەکورتی دامەزراندنی دەسەلات و ژیانیکی باشتر بۆ خەلکی کوردستان لەگرەوی هاتنەوەمەیدان و بالادەست بوونی بزوتنەوەیەکە سیاسی و کۆمەلایەتی دیاریکراودایە کە کۆمۆنیزمی کریکارىیە و لەئیستادا ئەم رەوتە دیاریکراوە ئەم بەرنامە و ئامادەیىیەی هەیە نەك هیچ رەوت و بزوتنەوەیەکی تر. هەربۆیە خاڵی دەستپیکردنی خۆناساندنی ئەم حزبە ناساندنی کۆمۆنیزمی کریکاریەکەیتی وەك بزوتنەوەیەکی فکری و کۆمەلایەتی و سیاسی ئەلتەرناتیف نەك شتیکی تر.

ئیمە ئەو واقعیەتە لەبەرچاو دەگرین کە لە ئیستادا ئالوگۆرێکی گرنگ لە کوردستاندا ڕووی داوە ئەویش ئەوەیە کە ریزی نارەزایەتی بەرامبەر بە دەسەلاتی یەکێتی وپارتی و بە ئیدارەی گەندەڵیان و بەسەرکوتی ئازادی سیاسی وئازادی بەیان ورۆژنامەگەری و بە دابین نەکردنی خزمەتگوزاریە سەرەتاییەکان وەك بزوتنەوەیەکی جەماوەری ئۆپۆزسیۆن هاتۆتە ئاراوە و ئێمە خۆمان بەبەشێك لەم بزوتنەوە جەماوەریە بووین و کارمان تیدا کردوە و ئەمە بە زەمینەی جەماوەری بونەوەی کۆمۆنیزمی

کریکاری و سەرکەوتنی دەزانین . هەروەها حزب بە تەنها یەکێك لە وەسیلەکانی قودرەتگیری ئەم کۆمۆنیزمی کریکاریە دەزانین و لەپاڵیدا دەمانەوێت لەم بزوتنەوە جەماوەری و بزوتنەوە فکری و سیاسیانەی ئازادیخوازانەی تردا وەسیلە کۆمەلایەتی وجەماوەریەکانی تریش سازبکەین کە سەرچاوەی تری قودرەت پەیداکردنی کۆمۆنیزمی کریکارین . هاوکات ئێمە وەك کۆمۆنیزمی کریکاری پیناسەیەکی تایبەتمان بۆ ئاسۆ وئامانجی ئەم بزوتنەوە جەماوەری و ئەم رەخنە جەماوەریە لە دەسەلات و وەزعی مەوجود هەیە و ئیمە لە کاتیکدا تیدەکۆشین بۆ گۆرینی وەزعی نالەباری سیاسی و کۆمەلایەتی و ئابوری ئیستای خەلکی کوردستان دەشمانەوێت ئەم ئالوگۆرە تاسەر بەرین و دەسەلاتی میلیشیایی و چەوسینەرانەی حزبە بورژوا ناسیونالیستەکان و کۆنەپەرستی ئیسلامی کۆتایی پیبێنین و کۆمەڵگایەکی یەکسان وئازادی سوسیالیستی لە کوردستان دامەزرێنین.

هەربۆیە لەروانگەی ئێمەوە پیکهینانی حزب بریتیە لە ریکخستنی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەڵایەتی دیاریکراو لە کۆمەڵگادا کە رەخنە و پراتیکیکی دیاریکراوی هەیە سەبارەت بە وەزعی مەوجود و کۆکردنەوەی فەردی کەسانیك نیە کە وەك یەك دەدوێن یا بیردەکەنەوە . پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان خۆی هەنگاوی یەکەمی خستنەوەگەڕی ئەم بزوتنەوە سیاسی و کۆمەڵایەتیە دیاریکراوەیە ،کە خاوەنی چوارچیوەیەکی فکری و سیاسیە کە خۆی لەبەرنامەی دنیای باشتر و هەلویستی سیاسی سەبارەت بە دەسەلات و ئەحزابی بورژوازی و ئایندەی سیاسی و کۆمەڵایەتی کوردستان خستۆتەڕوو. ئەم مێژووە لە بەشداری چەپ و کۆمۆنیستەکان لە خەباتی سیاسی و جەماوەریدا رەوتیکی دیاریکراوی شکل پیداوە کە کۆمۆنیزمی کریکاریە جیاوازە لە رەوتی ناسیونالیستی نارازی و ریفورمیزم و لیبرالیزم و سوسیالیزمی بورژوازی و ووردە بورژوازی . هەربۆیە بە هەر رەخنەیەکەوە لە چوارچیوەی فکری و سیاسی پێشوومانەوە بێینەوە مەیدان مەبەستمان لە لابردنی سونەت و شیوەکاری کۆمۆنیزمیکی ناکۆمەڵایەتی و ناسیاسیە لەسەر کۆمۆنیزمی کریکاری نەك لابردنی سونەت و شیوەکاری کۆمۆنیستی کریکاری. بۆ ئەم کارەش واتە بۆئەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری بکەینە بزوتنەوەیەکی سیاسی وجەماوەری پیویستمان بە تیکەڵاوکردنی کۆمۆنیستیەکەمان نیە لەگەڵ بەرنامە و سیاسەتی غەیری کۆمۆنیستی وغەیری کریکاریدا و بەم پێیەش پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان بریتی نیە لە دەورانی تیکەلکردنەوەی سوسیالیزمی کریکاری بەو رەوتە غەیرە کریکاری و غەیرە کۆمۆنیستیانەوە. پیکهینانی ئەم حزبە رەوتی تیکەلاوبونەوە لەگەڵ چەپی رادیکال و حاشیەیشدا نیە و لەوێوە هێز ناگرێت ، بەلکو بەپیچەوانەوە رەخنەی پراتیکی و خۆدورخستەوە لە سونەت و پراتیکی ئەو چەپە حاشیەییە مەسەلەیەکی گرنگە لە سەرکەوتن بەسەر لاوازیەکانی تائیستای کۆمۆنیزمی کریکاریدا.

رةخنة لة رابردوو و نةخشةى نوىَ بؤ كاركردن

رەخنە لە لاوازی و سەرنەکەوتنی تائیستای کۆمۆنیزمی کریکاری لای ئێمە جیگایەکی گرنگ و چارەنوس سازی هەیە لەسەر دامەزراندن و ئایندەی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان بەڵام ئێمە رەخنەیەکی دیاریکراومان هەیە لە چوارچیوەی فکری وسیاسی وکۆمەڵایەتی رابردوی خۆمان و وەڵامی خۆشمان هەیە بۆ ئەو رەخنانەی لە روانگەی ناسیونالیستیکی نارازی یا چەپیکی حاشیەیی لەئیمەی دەگرن.

رەخنەی ئێمە لە رابردوی بزوتنەوەکەمان ئەوەیە کە پاش 16 ساڵ لە هەلومەرجیکی کراوەدا نەمانتوانیوە ببینە رابەری نارەزایەتی خەلکی کوردستان بۆ گۆرینی وەزعی نالەباری سیاسی وئابوری و کۆمەلایەتی . بزوتنەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری نەیتوانیوە هەژموونی فکری ناسیونالیزم تیك بشکێنێ و ئاسۆ و ئامانجی کۆمۆنیستی بکاتە خواستی رۆژانەی چینی کریکار و نەداری کوردستان و رەخنە لەدەسەلاتی یەکێتی وپارتی لەروانگەی فکری وسیاسی کۆمۆنیستیەوە بگرن و سەرچاوەی کوێرەوەری خۆیان بناسن و رێگای گۆڕینی لای ئێمە پەیدا بکەن وچیتر بەدیار فریو وخۆشباوەری ناسیونالیستانەی خۆیانەوە دانەنیشن و جیاوازی چینایەتی و دوژمنایەتی بورژوازی خۆماڵی بەژیان وچارەنوسیان دەرك پیبکەن. رۆژنامە و راگەیاندنی ئێمە نەیتوانیوە وەڵامی میدیای فریودەر و پاشکۆی دەسەلات بیبیتەوە و رەخنەی سەرتاپاگیری کۆمۆنیستی لە بنەمای دەسەلات و ئیدارە وئەخلاق

وفەرهەنگ و سیاسەتی بزوتنەوەی ناسیونالیستی کورد بکاتە بزوتنەوەیەکی فکری هەمەگیر و پڕسەدا کە ئاسۆ و دورنمای ئایندەیەکی باشتر دەتوانێت بخاتە پێش چاوی خەلکی کوردستان.

لەمەیدانی سیاسیشدا ئەم کۆمۆنیزمی کریکاری‌یە لاواز بووە لە وەلامدانەوە بە ئەرکەکانی بەردەمیدا و نەیتوانیوە وەکو هێزی یەکەم یا سەرەکی لە مەیدانی سیاسیدا خۆی بسەپێنیٚ وە نەیتوانیوە رێگری فکری وسیاسی و عەمەلیەکانی بەردەم کاری سیاسی خۆی‌لابەریٚ و بەوینەی بزوتنەوەیەکی سیاسی و جەماوەری خۆی لەمەیدانی سیاسی و لە کێشەی دەسەلاتدا ڕێك بخات. ناسینی هەلومەرجی سیاسی و پیش بینی ئالوگۆرەکان و قۆستنەوەی فرسەتەکان بۆ رابەریکی سیاسی یەکیك لە مەرجەکانی سەرکەوتنە و مامەلەی سیاسی وگرتنە بەری تاکتیکی گونجاو و زانینی کاتی پاشەکشە و هیرش بردن هونەرێکن کە هیزیکی سیاسی وەك ئێمە کە روبەروی کێشە و سەختی زۆرین پیویستە بەباشی فێری بین. سەرەرای هەموو ئەمانە ئێمە لە مەیدانی سیاسەتدا پیویستمان بە گۆرانی سەرەکی وڕیشەیی‌یە لە گروپیکی فشارەوە بۆ حزبی سیاسی . رەخنە لە چوارچیوەی سیاسی پێشوومان تیپەراندنی ئەو سونەت وپراتیك و وەسیلە و سیاسەت و نائامادەییانەیە کە ئێمە لە قالبی گروپیکی فشاردا هیشتۆتەوە کە سەرگەرمی لیکدانەوە و تەبلیغ و کەمپین بەریخستنە و رازی یە بەوەی کە لە پەراویزی کومەلگا و دنیای سیاسەتدا قەراری گرتوە . دەبێت لەمەیدانی سیاسیدا بزانین کەی و بە چ شیوەیەك دەبینە هیزی سەرەکی و یەکەم لەبریاردان لەچارەنوسی کوردستاندا و چۆن و لە کویٚ هێز کۆدەکینەوە بۆ لابردنی دەسەلاتی یەکیتی وپارتی و بەچ هیزیکەوە دەتوانین چارەنوسی دەسەلات لە کوردستان دیاری بکەین. ئەمە دەبیت قیبلە نومای کاری سیاسی ئیمە بێت لە کەمپینیکەوە بۆ ئازادکردنی رۆژنامەنوسێك تاکو بەشداری لە خۆپیشاندانیکی جەماوەریدا یا بەشداری لە هەلبژاردنیکدا.

رەخنەی پراتیکی لە رابردوومان و گرنگترین خالی وەرچەرخان لەکاری ئێمەدا بەرای من پەیداکردنی پایەی کۆمەلایەتیە. کۆمۆنیزمێك کە تەنها پایەی کۆمەڵایەتیەکەی خویندکارانی نارازی و ئەفرادی تاك وتەرای ئازادیخواز بێت لە کۆمەلگادا ناتوانێت کۆمەلگا بگۆرێت و دەسەلاتی سیاسی بگرێتە دەست . پیکهینانی حزب بریتی‌یە لە ریکخستنی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەڵایەتی دیاریکراو لە کۆمەلگادا کە رەخنە و پراتیکیکی چینایەتی و کۆمەلایەتی هەیە سەبارەت بە وەزعی مەوجود و کۆکردنەوەی فەردی کەسانیك نی‌یە کە وەك یەك دەدوێن یا بیردەکەنەوە . جیاوازی حزبی سیاسی کە بۆ گرتنی دەسەلات کاردەکات لە ریکخراوێکی خۆبەخش کە کاری خێر دەکات یا کەمپین بۆ گۆرینی بەندێك دەکات لەوەدایە کە دەبێت هیزیکی کۆمەلایەتی کۆبکاتەوە تا بتوانێت ئامادەی شەڕ و گۆڕینی سیستەمێکی سیاسی هەبێت و خۆی سیستەمێکی تر دابمەزرێنیٚ تا ئەبەد ناچار نەبێت هەر داوای ئیسلاحات لە دەسەڵات بکات و لە ئۆپۆزسیۆندا بمینیتەوە. ئەمە تەجروبەی سیاسی ئێمەیە لە کوردستان کە سەرەرای مەحبوب بون و ئومیدی خەلك پێمان و راوەستاویمان لەبەرامبەر دەسەلاتی سەرکوتگەرانەی یەکیتی وپارتیدا بەلام شکستمان خواردوە لەرابردوودا لەلابردنی دەسەلاتی کۆنەپەرستانەی ئەواندا . کۆمۆنیزمی کریکاری ئەگەر ئیدعای لابردنی دەسەلاتی یەکیتی وپارتی و گرتنە دەستی دەسەلات بە عەمەلی دەکا دەبیٚ ببیتە خاوەن پایەی کۆمەلایەتی و چینایەتی و ببیتە رابەر و ریکخەری ئەو خەبات و نارەزایەتیەی کە کۆمەلانی کریکار و زەحمەتکێش و چینە ژێردەستەکانی کوردستان دژ بە دەسەڵاتی ئیستا . هەروەك ووتم حزب تەنها یەکێك لەو وەسیلانە بەدەسەلات گەیشتنە بەڵام گرنگترین وەسیلەیە کە بەبیٚ بوونی ئەم وەسیلە رابەریە ناتوانرێت نارەزایەتەکان بگەنە ئامانجی کۆتایی خۆیان کە گۆرینی ریشەیی وەزعی مەوجودە. هەربۆیە بانگەوازی ئیمە بۆ دەرەوەی ریزەکانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق بۆ بەشداری لەم پرۆسەی پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کوردستانەدا ڕوو لەم جەماوەرە و رابەرانی نارەزایەتیەکانی ئیستا و ئەو دەستە وکۆمەڵانەیە کە لەم نارەزایەتیانەدا و لە خەبات دژی دەسەڵاتی یەکیتی وپارتی و دژ بە کۆنەپەرستی ئیسلامی خۆیان بەچەپ و کۆمۆنیست ورادیکال یا هاوبەشی بەند و بەشیکی بەرنامە و سیاسەتی دەزانن.قودرەت گیری و کۆمەلایەتی بونەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری لە سەرکەوتنی لە پەیداکردنی ئەم جیگاو ریگایەدایە لە خەباتی رۆژانە و بەردەوامی جەماوەری نارازی کوردستاندا.

رەخنە لە چوارچیوەی ریکخراوەیی پێشوومان مانایەکی بەرفراوانی سیاسی و کۆمەلایەتی و شیوەکار و سونەتی حزبی هەیە. دەرچوون لە قالبی ریکخراوەیەکی ناپەیوەست بە کۆمەلگا و نارەزایەتی جەماوەری و کۆمەلایەتەوە بۆ ریکخراوەیەکی دەرگیر لە

هەموو مەیدانە كۆمەلایەتیەكانی روبەروبونەوەی فكر و سیاسەت و ئیسلاحات. ئالوگۆر لە تیڕوانینی ریكخراوەی كۆمۆنیستی وەك چواردیواری ئەفرادی تاك وتەرا كە تەنها ئایدیولوژی كۆی كردونەتەوە بۆ ریكخراوی بزوتنەوەیەكی سیاسی و كۆمەڵایەتی كە سەنگەری یەكگرتنە بۆ دیفاع لە ماف و ئازادیە فەردی و كۆمەڵ. سەیركردن و مامەڵەی پەیوەندی نیوان حزب و ریكخراوە سیاسی و پیشەییەكانی كریكاران و فەرمانبەران و تویژە زەحمەتكێشەكان وەك سەنگەرەكانی یەك خەباتی چینایەتی و كۆمەلایەتی كە بنەماكانی قودرەت پەیداكردنی سیاسی و كۆمەلایەتی كۆمۆنیزمی كریكاریە بۆ شكست پیهینان بە دەسەلاتی حزبە ناسیونالیستەكان و كۆتایی هینان بە ئیدارەی گەندەڵیان بەسەر جەماوەری ستەم لیكرا و بێبەشی كوردستانەوە. گۆڕینی ڕیشەیی لە پەیوەندی و مناسباتی ناوخۆی حزبیدا كەلەسەر بنەمای كرانەوە و شەفافیەتی سیاسی و ئازادی بیرورا تاڕادەی پیكهینانی فراكسیۆنی حزبی لە چوارچیوەی بەرنامە و پەیرەوی ناوخۆی حزبدا هاوكاتیش پابەندبوون بە دیسپلین و قانونی حزبی یا ئەوەی پێی دەڵێین تعددی ڕا و یەكێتی ئیرادە. دەورو نەخشی كۆمەلایەتی وسیاسی رابەری و پەیوەندی بە كادر و دەوری كادر و مەسەلەی ئەندامەتی و شكل وشیوەی ریكخراوەیی كۆمەلایەتی و چالاك و هتد.. بەكورتی دەمانەوێت حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان بكەینە ریكخراوەیەكی كۆمەلایەتی كۆمۆنیستی كریكاری كە خەریكی ریكخستنی بزوتنەوەیەكی سیاسی و كۆمەلایەتیە چ لەریزەكانی حزبدا و چ لە ریكخراوەی جۆراوجۆری جەماوەری تردا ، ئەمە رەخنەیەكی پراتیكی ئێمەیە لەرابردووی خۆمان و نەخشەی كاری ئیستامانە.

بۆچی مانەوە لە قالبی ریكخراوی كوردستانی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراقدا وەلامدەرەوە نیە؟

ئەمە پرسیارێكە كە لە ناوخۆ و دەرەوەی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراقدا دەكرێ و لیكدانەوەی جیاجیاوە . بەشێك لە دەرەوەی حزب لە رەخنە لە لاوازیەكانی تائیستای حزبدا دەیبینیت و بەشیك لە ناوەوەی حزب ترسی لەلاوازبوونی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراقدا. بەڵام سەرچاوەی دەستبردنی ئێمە بۆ پیكهینانی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان بۆ داپۆشین یان رەخنە لەلاوازیەكانی تائیستامان نیە لە حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراقدا وە بەپیچەوانەوە پیكهینانی ئەم حزبە لە كوردستاندا دەبیت بە پالپشتیكی بەهێز بۆ زالبون بەسەر لاوازیەكانی حزبمان لە عیراقدا لەماوەیەكی مام ناوەندیدا كاتێك توانیمان پرۆژەی دامەزراندنی حزبیكی سیاسی و كۆمەلایەتی لە كوردستاندا بخەینەڕێ.

پیكهینانی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان پرۆژەی گۆڕینی ناوی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراق نیە و بەناوی كوردستانەوە كارباشتر بكرێت. تەنانەت مەسەلە سەلاحیەت یان چوارچیوەی تەسكی ریكخراوەیی ئیستا نیە كە مەسەلە تەشكیلاتیەكانی ریكخراوی كوردستان وابەستە دەكاتەوە بە بریاری حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراقەوە. هەروەها پیویستی ئەم حزبە لە وەڵام بە كێشەی دەوری ریكخراوی كوردستان لە نارەزایەتیە جەماوەریەكاندا نیە و دەبێت رابەری ئەم لاوازیانە پربكاتەوە ئەوكات كاتی پیكهینانی حزبیكی سەربەخۆیە لە كوردستان. ئەمانە تیروانینیكی بەرتەسكن بۆ رۆشنكردنەوەی پیویستی دامەزراندنی حزب لە كوردستاندا.

مەسەلەی سەرەكی لەوەی ریكخراوی كوردستان وەڵامدەرەوە نیە ئەوەیە كە كۆمەڵگای كوردستان لە كۆمەڵگای عیراق جیاوازە لە ڕووی سیاسی و كۆمەلایەتیەوە و بەم پێیەش ململانێی سیاسی و فكری و كۆمەلایەتی و حزبی تیایاندا جیاوازە ولە یەك چوارچیوەی حزبی دا ناتوانین ئەركی دوو بزوتنەوەی سیاسی و كۆمەلایەتی كۆمۆنیزمی كریكاری كە جیاوازن لە ڕووی مەیدان و مەسەلەكانی دەرگیرن لەو ململانێیەدا وەڵام بدەینەوە. هەر چوارچیوەیەكی ریكخراوەیی كە نەگونجێت لەگەڵ ئەم جیاوازیەی كە لە نیوان كوردستان وعیراقدا هەیە دەبێتە ریگرێك لە بەردەم چونە پیشەوەی ئەركەكانی بزوتنەوەی كۆمۆنیستی كریكاری بەوێنەی بزوتنەوەیەكی سیاسی و كۆمەلایەتی نەك وەك كیانیكی ریكخراوەیی بێڕەبت بە كۆمەڵگاوە و خاوەن ئەركیك و دەورێك لەناو حەلقەیەكی تەشكیلاتی حزبی بەمانای تەسكی ووشەكە. حزبی كۆمۆنیستی كریكاری ریكخەری بزوتنەوەیەكی زیندووی سیاسی و كۆمەلایەتی دیاریكراوە لە هەلومەرجی دیاریكراوی كوردستاندا و دەبێت چوارچیوەی ریكخراوەیەكەی لە پەیوەست بە وەڵامدانەوەی پیویستیەكانی ئەم بزوتنەوەیە كە لە كۆمەڵگای كوردستاندا هەیە سەرچاوە بگرێت. تەجروبەی 4 ساڵی رابردوو

بەدوای باسی پیویستی پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کوردستاندا لە کاری جۆراوجۆری سیاسی و جەماوەری وتەشکیلاتی لە ژێر سەقفی ریکخراوی کوردستاندا ئەو راستیە دەسەلمێنێت کە ئەم چوارچیوەیە ناتوانیت وەلامدەرەوەی ریکخستنی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەلایەتی کۆمۆنیزمی کریکاری بێت لە کوردستاندا کە لە مەیدانی ململانێ لەسەر دەسەلات و یەکلاکردنەوەی چارەنوسی سیاسی ئەو کۆمەلگایە دەوری سەرەکی هەبێت. دواخستنی راگەیاندن و پیکهینانی حزب و سپاردنی بە پرۆسەی دوبارە چالاك کردنەوەی ریکخراوی کوردستان دوای چەند سالێ بەشداری لە نارەزایەتیەکان و ئامادەیمان لە مەسەلەی نا ووتن بە رفراندۆمی دەستوری عیراق و کارکردن لەسەر مەسەلەی رفراندۆم وسەربەخۆیی کوردستان و بەردەوام دەرکردنی رۆژنامەی ئۆکتۆبەر و سازکردنەوەی کۆمیتە حزبیەکان ، سورانەوەیە لەبازنەی بەتالێ تەشکیلاتی و سەیرکردنی ئەرك و دەوری کۆمۆنیزمی کریکاری کوردستانە لە ناو حەلقەی تەشکیلاتی سەرف و نیشانەی نەبونی ئاسۆ و ستراتیژێکە بۆ سەرخستنی ئەم کۆمۆنیزمە لە هەلومەرجی دیاریکراوی کوردستاندا. هەربۆیە ئێمە بەم هەنگاوە نامانەوێت لە لاوازیەکانی تا ئیستامان رابکەین بەلکو بەپیچەوانەوە دەمانەوێت لاوازی سەرەکی خۆمان کە نەچونە مەیدانی راستەوخۆی یەکلاکردنەوەی دەسەلات لەگەلێ ناسیونالیزمی کوردا نەهێلێن و حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان وەسیلەیەکی سەرەکیە بۆ سەرکەوتن لەم کێشمەکێشە سیاسی و کۆمەلایەتیەدا بەدەستەوەبگرین.

ناسینی ئەم هەلومەرجە جیاوازە سیاسی و کۆمەلایەتیە بۆ بەدەسەلات گەیشتنی کۆمۆنیزمی کریکاری لە کوردستاندا سەرچاوەی دەست بردنە بۆ پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان و پیکهینانی ئەم حزبە خۆی هەنگاوی یەکەم وپیویستی بەریخستنەوەی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەلایەتی کۆمۆنیزمی کریکاری یە و پیچەوانەکەی راست نیە. واتە کۆمۆنیزمی کریکاری لە کوردستان ناتوانیت جارێکی تر هەستیتەوە لە چوارچیوەی تەشکیلاتی و سیاسی و کۆمەلایەتی رابردوودا و بەبێ دروستکردنی حزبی سەربەخۆی خۆی. ئەمە تێزی دامەزراندنی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستانە.

بۆچی مەسەلەی سەربەخۆیی لە حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستاندا کراوەتە ئەولەویەتیکی سیاسی؟

لە "**بریارنامەی مەکتەبی سیاسی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عیراق سەبارەت بە پیویستی پیکهینانی دەستبەجێی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان** " دا هاتوە ،

"کۆمۆنیزمی کرێکاری لە کوردستان پێویستی بە حزبێکی تایبەتە کە بە پێی هەلومەرجی سیاسیو کۆمەڵایەتی کۆمەلگای کوردستان بۆ جێبەجێ کردنی تەواوی بەرنامەی (دنیایەکی باشتر)ی خۆی تێبکۆشێت. لە هەمان کاتیشدا یەکلاکردنەوەی چارەنووسی سیاسی کوردستان بە باری جیابونەوەو پیکهێنانی دەولەتێکی سەربەخۆی غەیرە قەومیو غەیرە دینی لە رێگای هینانە مەیدانی ئیرادەی جەماوەری خەلک لە ریفراندۆمیکی ئازاددا. ئەولەویەتێکی سیاسی ئەم حزبە بێت."

ئەم مەسەلەیەی کە حزبی ئێمە مەسەلەی سەربەخۆیی کوردستانی بە یەکیك لە ئەولەویەتە سیاسیەکانی خۆی داناوە لەوانەیە لە روانگەی کەسانیکی چەپ و کۆمۆنیستەوە ببیتە جیگای سەرنج و رەخنە کە بۆچی بە ئەولەویەتی حزب دانراوە و حزب چینی کریکار و سوسیالیزمی بیرچۆتەوە و تاکتیکی سەربەخۆیی کراوەتە "وەعدێکی ناسیونالیستانە" کە راگەیاندنی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستانی پێ رازیندراوەتەوە و ئەمە زیان بە بزوتنەوەی کۆمۆنیستی کریکاری دەگەیەنێوە شتی تری لەم بابەتە..

سەرەتا ئەبێت ئەوە بلێین کە یەکلایی کردنەوەی چارەنوسی کوردستان لەریگەی سەربەخۆیی کوردستانەوە ، منصور حکمت بۆ یەکەم جار هێنایە ئاراوە نەك وەك وەعدیکی ناسیونالیستانە و نەك بۆ ئەوەی خزمەت بە بەرژەوەندیەکانی بزوتنەوەی ناسیونالیستی کورد بکات بەلکو ئەوکات وئێستاش تاکتکیك و ریگایەکی عەمەلی ئێمەیە بۆ یەکلایی کردنەوەی مەسەلەی دەسەلات لە کوردستاندا و ریگای بونە بەهێزی یەکەم و بەرەراکێشانە لەژێر پێی ناسیونالیزمی کورددا ** . هەرچۆن حزبی ئێمە لەعیراقدا پێشتر لە بەیانی راگەیاندنیدا ڕووخانی رژیمیبەعسی کردبوە ئەولەویەتیکی سیاسی خۆی و ئەمە وەعدیکی نیشتمان پەروەرانە و خزمەتیك نەبوو بە حەرەکەی معارەزەی بورژوازی بەلکو ئەرکیکی سیاسی بنەرەتی بوو بۆ بەدەستهینانی دەسەلاتی سیاسی و دامەزراندنی سوسیالیزم لە عیراقدا . سرینەوەی ئەو پەرەگرافە لەو بەیانەدا بە مانای ئیلغاکردنەوەی مەفهومی حزبی سیاسی و

گۆرانمان بوو بۆ فیرقەیەك كە هەر پروپاگەندەی سوسیالیستی دەكەن. لە ئیستاشدا باس نەكردنی ئێمە لە مەسەلەی یەكلاكردنەوەی چارەنوسی سیاسی كوردستان وەك ئەولەویەتیكی سیاسی لە راگەیاندنی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستاندا هەمان مانای هەیە كە لەباری سیاسیەوە گەشەمان نەكردوە تاكو بتوانین شەڕی یەكلاكردنەوەی دەسەلاتی سیاسی بكەین. لەبەرئەوەی لە كوردستاندا دەولەتیك نىیە تا باسكردن لە روخاندنی ئەو رژیمە ریگای یەكلاكردنەوەی چارەنوسی دەسەلات بیت و ئەم كارە لە ریگای یەكلاكردنەوەی چارەنوسی سیاسی كوردستانەوە دەكریت. لەلایەن ئیمەوە ئەم حەرەكەتە بۆ سەربەخۆیی كوردستان بزوتنەوەیەكە بۆ نەهیشتنی دەسەلاتی حزبە میلیشیا حاكمەكان و رەخساندنی فرسەتیكە بۆ ئەوەی ببینە هیزی یەكەم كە چارەنوسی دەسەڵات لە كوردستاندا دیاری دەكات و لە دەست دەسەلات وبەدیلی فیدرالیزمی شكست خواردووی حزبە ناسیونالیستەكان دەری دێنێ. ئەمە بەرای ئیمە تاكتیك وریگای بەدەسەلات گەیشتنە لە ململانی لەگەل ناسیونالیزمی كوردا و هەركەسێك بەمە مخالفە دەبێت تاكتیك و ریگایەكی تری خۆی بۆ گەیشتنە دەسەلات بخاتە ڕوو و تەنها باسكردن لەوەی ئەمە كۆمۆنیستی نىیە و خزمەت بە كۆمۆنیزمی كریكاری ناكا مانایەكی نىیە.

مەسەلەی سەربەخۆیی كوردستان خواستیك و كێشەیەكی خەلكی كوردستانە كە كۆمۆنیزمی كریكاری بەوەڵامدانەوەی دەیەویت خۆی وەك بەدیل جێبخا ، هەروەك چۆن بەلشەفیەكان لەوەلام بەمەسەلەی شەڕ دا بونە ئەو بەدیلەی خەلكی روسیا و دەسەلاتیان گرت و پشتیوانی لەبەدەسەلات گەیشتنیان كرا. لەهەر دەورەیەكدا كۆمەلگا لە سەر مەسەلەیەكی گرێی بەدەوری سونەت ورەوتیكی سیاسیدا كۆدەبیتەوە كە ریگاچارەی خۆی دەتوانێ بكات بە ریگاچارەسەری كێشەی ئەو كۆمەلگایە و حزبی سیاسی لەسەر بنەمای ئەو سونەت وپراتیكە كۆمەلایەتیە دەچیتەپێش و دەسەلات ،بەمانای فراوانی ووشەكە، پەیدادەكا.

ترس لە سەربەخۆیی كوردستان وەك ئەولەویەتیكی سیاسی و "وەعدی ناسیونالیستانە" و "خزمەت بە بەرژەوەندی بزوتنەوەی ناسیونالیستی " ترسە لە چوونە شەڕی سیاسی بۆ گرتنەدەستی دەسەڵات و ترس لە بەرژەوەندی واقعی كۆمۆنیزمی كریكاری و خەلكی بێبەشی كوردستان نىیە. ئەم بەرژەوەندیە كاتیك زیانی پێدەگات كە نەچینە كێشەی یەكلاكردنەوەی چارەنوسی سیاسی كوردستان و وازبهێنین لە ئەرك و ئەولەویەتە سیاسیەكان بۆ بورژوا ناسیونالیستی كورد . كۆمۆنیزمی كریكاری لەم ترسەی كۆمۆنیزمی حاشیەیی زیان دەكات كە لە مەیدانی بەدەست هینانی دەسەلاتدا چەكی سیاسی لەشانی دەكاتەوە و چەكی دەكات بەناوی "پاك" ی داواكاریە "سوسیالیستیە پوختەكانی" و رێگا لە كۆمۆنیزمی كریكاری دەگرێت كە دەست بەرێت بۆ گرفتە واقیعیەكان و مەسەلەی یەكلاكردنەوەی دەسەلاتدا لەبەرئەوەی لە "وەعدی ناسیونالیستانە" دەچن.

دوای 12 سالٚ لە خستنەڕووی ئەم باسە لەلایەن منصور حكمت دوە پیویستە بزانین كە ئەو ترسەی سەرەوە لە گرتنەدەستی ئەم تاكتیكە وەك ئەولەویەتیكی سیاسی بۆ راكێشانی بەرەی ژیر پێی ناسیونالیزمی كورد و راكێشانی جەماوەر بەدەوری ئەم بەدیلەدا وای كردوە كە كاری ئیمە لەم مەیدانەدا لە كەمپینی رفراندۆم بۆ سەربەخۆیی كوردستان تێپەڕنەكات. ریگریە فكری وسیاسی و عەمەلی و سونەتەكان لەم بوارە جەماوەری وسیاسیەدا بەشیوازی جۆراوجۆر لە چەند سالی رابردوودا خۆی نیشانداوە و دیاریكردن ولابردنیان مەسەلەیەكی حەیاتیە لە سەركەوتنی پرۆژەی دامەزراندنی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان وەك حزبێكی سیاسی كە لەفرسەتی تردا ئەمانە باس دەكەم. تەجروبەی 8 سالی رابردووی شەخسیم وەك كەسی یەكەمی ئەم كار و پرۆژەیە لەناو حزبدا بەوەی گەیاندوم كە لەم دەورەیەدا ئەم مەیدانە مەحەكی تیپەراندنی كۆمۆنیزمی كریكاری یە لە كۆمۆنیزمیكی حاشیەیەوە بۆ كۆمۆنیزمیكی كۆمەلایەتی خوازیاری دەسەڵات. ئێمە بەڕێخستنی بزوتنەوەیەكی جەماوەری وسیاسی كە ئەركی بەرپاكردنی رفراندۆم وسەربەخۆیی كوردستان بەسەرەنجام بگەیەنێ ودەولەتێكی سەربەخۆی علمانی وغەیرەقەومی لەكوردستاندا دامەزرێنێ بەئەولەویەتی سیاسی خۆمان دەزانین و حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان وەك ریكخەر ورابەری ئەم بزوتنەوە سیاسی وكۆمەلایەتیە دێتەمەیدان .

<u>كۆتایی</u>

ئێمە دەرگای باس و پلمیك و كفتوگۆمان كردۆتەوە سەبارەت بە حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان و دەمانەوێت قسەی ئەوانەی دەیانەوێت بەشداری لەم پرۆسەیەدا بكەن ببیستین و بەشیوەیەكی رۆشن لەسەر خالە هاوبەش وجیاوازەكانمان بدوێین لەبەرئەوەی دەمانەوێت بزوتنەوەیەكی سیاسی وكۆمەلایەتی كۆمۆنیزمی كریكاری بەرێبخەین و ریزەكانی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراق تەنها بەشێك لەو بزوتنەوە و مەوجودیەتە كۆمەلایەتیەیە. لەروانگەی ئیمەوە ئەمە پرۆسەیەكی سیاسیە و مامەلەی ئایدیولوژیگەری لەگەلدا ناكەین . هەرچەند ئەم حزبە لەسەر بنەمای ئیدیولوژی وفكری ماركسیستی و بەرنامەی كۆمۆنیزمی كریكاری یە بەلام قالبیك و پیوەرێكی ئیدیولوژیگەریانەی چەند دەقیكی دانراو بنەمای یەكگرتن و حزبیەت لای ئێمە پێك ناهێنێ و كاری سیاسی و وەحدەتی سیاسی لە چوارچیوەی بەرنامەی دنیایەكی باشتری كۆمۆنیزمی كریكاری لەدەوری حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان كۆمان دەكاتەوە. هەربۆیە دیسانەوە بانگەوازی ئێمە بۆ بەشداری لە پرۆسەی پیكهینانی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستاندا ڕوو لە كریكاران و جەماوەری نارازی و دەستەو كۆڕو كۆمەلەكان و هەموو ئینسانانەیە كە خۆیان بە شەریك دەزانن لە بەرنامە یا مەیدانیكی خەباتدا لە پیناو بەدیهینانی ئازادی و یەكسانی و دامەزراندنی كۆمەلگایەكی ئازاد و خۆشگوزەران و سوسیالیستی و داوا دەكەین كە بێن پیكەوە ئەم وەسیلەی ڕزگاری جەماوەری بەشمەینەتی كوردستان دامەزرێنین تا خەبات ونارەزایەتیەكانمان لەپیناو دنیایەكی باشتردا بەسەركەوتن بگەیەنین. ئایندەیەكی باشتر لە گرەوی هاتنە مەیدانی ئیرادەی ئێمەدایە بۆ دامەزراندنی ئەم حزبە و بەسەركەوتن گەیاندنی لەخەبات دژ بە چینە دەسەلاتدارەكاندا. .

2007/04/19

----

* **بروانە سایتی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراق** www.wpiraq.net **"بریارنامەی مەكتەبی سیاسی حككع سەبارەت بە پیویستی پیكهینانی دەستبەجێی حیزبی كۆمۆنیستی كرێكاری كوردستان**

** **بروانە نوسراوی منصور حكمت " لەدیفاع لەسەربەخۆیی كوردستانی عیراقدا" سالی** 1995